

16- Şimdi satmaya bakacağız. Acaba o kadar ağır bir şey midir ki çokları satmaktan kaçıyorlar.

Şimdi satmaya bakacağız. Acaba o kadar ağır bir şey midir ki çokları satmaktan kaçıyorlar. Yok, kat'â ve aslâ! Hiç öyle ağırlığı yoktur. Zira helâl dairesi geniştir, keyfe kâfi gelir. Harama girmeye hiç lüzum yoktur. Feraiz-i İlahiye ise hafiftir, azdır.

Cenâb-ı Hak nihayetsiz rahmetiyle kullarına zorluk değil, kolaylık murat etmiştir. Bunun en açık göstergesi, helâl dairesini son derece geniş, haram dairesini ise dar tutmasıdır. Aynı şekilde dinin farzları da insanın fitratını zorlayan ağır yükler değil; az, dengeli ve taşınabilir vazifelerdir. İslâm, insanı sıkmak için değil; onu muhafaza etmek ve yüceltmek için gönderilmiştir. İnsan gözünde büyüyen yük, hakikatte yük değil; nefsin büyüttüğü bir gölgedir.

- Allah Teâlâ insana bir günde yirmi dört saat vermiş, bu zamanın yalnızca küçük bir kısmını namaz için istemiş; geri kalan yirmi üç saati kulun dünya işlerine, istirahatine ve geçimine bırakmıştır.
- Bir senede on iki ay ihsan etmiş, bu ayların sadece birini oruçla emretmiş; diğer on bir ayı serbest kılmıştır.
- Uzun bir ömür vermiş, bu ömür boyunca sürekli ağır ibadetler yüklememiş; yalnızca gücü yetenler için ömürde bir defa hac vazifesini farz kılmıştır.
- Mal ve mülk bahşetmiş, tamamını değil; yalnızca kırkta birini zekât olarak istemiş, geri kalanını kulun tasarrufuna bırakmıştır. Her kazancı değil, yalnızca belirli nisaba ulaşanı zekâta tâbi kılmıştır.
- Sayısız yiyecek ve içecek yaratmış, neredeyse tamamını helâl kılmış; yalnızca akli ve bedeni bozan birkaç şeyi haram dairesine almıştır.
- Yeryüzünde yüzlerce hayvan yaratmış, büyük çoğunluğunun etini helâl kılmış; sadece fitraten temiz olmayan birkaç türü yasaklamıştır.
- Giyinmek için pek çok elbise türünü helâl kılmış; erkekler için yalnızca ipeği istisna etmiştir.
- Kazanmayı serbest bırakmış; ticareti, emeği, çalışmayı helâl kılmış; yalnızca faizi, hileyi ve zulmü haram kılmıştır.
- Konuşmayı ve iletişimi helâl kılmış; sadece yalanı, gıybeti, iftirayı ve kırıcı sözü yasaklamıştır.

- Sevmeyi, evlenmeyi ve aile kurmayı meşru kılmış; yalnızca nesli ve ahlâkı bozan yolları kapatmıştır.
- Gücün yetmediği şeyleri sorumluluk yapmamış, niyeti ve gayreti esas almıştır.
- Kusur ve hatalar için de kapıları kapatmamış, tevbe ve istiğfar yolunu daima açık bırakmıştır.

Bütün bunlar açıkça gösterir ki helâl dairesi geniş, haram dairesi dardır; farzlar ise az ve hafiftir. Bu sebeple kim diyebilir ki “İslâm’ın şu emrine güç yetmiyor, şu farz çok ağırdır”? Zor olan din değil; **nefsin teslim olmak istemeyişidir.**